

SPIS TREŚCI

BŁOGOSŁAWIONA RODZINA ULMÓW

Dariusz Walusiak – Ulmowie – męczennicy z Markowej 3

W Markowej na Podkarpaciu 24 marca 1944 r. Niemcy za ratowanie Żydów zamordowali Józefa i Wiktorię Ulmów z siódmką dzieci, z których najstarsze było niespełna ośmioletnie, a najmłodsze wkrótce miało się narodzić. Od tego tragicznego dnia minęło 79 lat i znów powracamy do tej historii. Tym razem powodem jest zakończenie procesu beatyfikacyjnego, który otworzył Ulmom drogę do chwały ołtarzy.

Cztery filmy dokumentalne o rodzinie Ulmów 15

WOJNA I ZADOŚĆUCZYNIENIE

Reparacje – kwestia racji stanu. 23

Z Arkadiuszem Mularczykiem, sekretarzem stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, pełnomocnikiem rządu ds. odszkodowań, przewodniczącym Rady Instytutu Strat Wojennych im. Jana Karłowicza, rozmawia Kinga Hałacińska.

Tomasz Panfil – Powojenne Niemcy wobec przeszłości 33

Niemcy aspirują dziś do przywództwa w Europie. Są z pewnością potęgą gospodarczą. Jak do tego doszły? Czy potrafiły dokonać politycznego i społecznego oczyszczenia, potrafiły w pełni rozliczyć się z ludobójczą przeszłością, wyznały winy i zadośćuczyniły skrzywdzonym?

Kinga Hałacińska – Rodzina Ponarska walczy o pamięć 48

W podwileńskich lasach w czasie okupacji niemieckiej zamordowano w okrutny sposób dziesiątki tysięcy osób. Trwa walka, by świadectwo tej straszliwej, latami przemilczanej zbrodni trafiło do szkolnych podręczników.

Tomasz Ceran – Zbrodnia Pomorska 1939 64

Tomasz Sikorski – Dom utracony 75

Anna Zechenter – Karoliny Lanckorońskiej
wojna z III Rzeszą 86

Mariusz Świątek – Wysiedlenie
i zniszczenie Jasła w 1944 roku 101

Anna Ziółkowska – Niemiecki obóz
w Żabikowie 109

KOMENTARZE HISTORYCZNE

Piotr Niwiński – „Wileńskie
zagrożenie” 121

Grzegorz Majchrzak
– Opamiętajcie się! 132

Przeciwko inwazji wojsk Układu Warszawskiego na Czechosłowację w sierpniu 1968 r. protestowali zarówno Polacy w PRL, jak i na terytorium naszego południowego sąsiada, a także na emigracji. Po latach wiemy, że skala tego sprzeciwu – wbrew do dzisiaj pokutującym mitom – okazała się zaskakująco duża. A także że protesty te były nader różnorodne – od chyba najbezpieczniejszego rzucania legitymacji partyjnych po formy skrajne. Tę najbardziej dramatyczną wybrał Ryszard Siwiec, który w trakcie ogólnopolskich dożynek na Stadionie Dziesięciolecia dokonał samospalenia.

SZLAKI NADZIEI

Szlaki nadziei. Historie znane
i nieznanne 141

Małgorzata Ptasieńska – Tygodnik
„Orzeł Biały”. Oręż w walce
o wolną Polskę 144

OPOWIEDZIANE HISTORIE

Ziemia od mundurów była granatowa.
Relacja Ireny Erchard
o Michale Adamczyku 154

Kolegium:

dr hab. Adam Dziuba, dr Wojciech Frazik,
dr Piotr Grzelczak, Adam Hlebowicz,
dr Kazimierz Krajewski,
dr hab. Mariusz Krzysztofński,
dr hab. Sebastian Ligarski, dr Marcin Majewski,
dr hab. Filip Musiał, dr Wojciech Muszyński,
dr hab. Piotr Niwiński, Jan M. Ruman,
dr hab. Krzysztof Sychowicz

Redaguje zespół:

Wojciech Butkiewicz – sekretarz redakcji
(tel. 22 5818813, wojciech.butkiewicz@ipn.gov.pl),
Jakub Gołębiowski (jakub.golebiowski@ipn.gov.pl),
Kinga Hałacińska (kinga.halacinska@ipn.gov.pl),
Romuald Niedzielko – zastępca redaktora naczelnego
(romuald.niedzielko@ipn.gov.pl),
Jan M. Ruman – redaktor naczelny
(jan.ruman@ipn.gov.pl),
Anna Zechenter (anna.zechenter@ipn.gov.pl),
Piotr Życieński – fotoreporter

Sekretariat:

Maria Wiśniewska
(tel. 22 5818819, maria.wisniewska@ipn.gov.pl)

Projekt graficzny, projekt okładki i łamanie:

Katarzyna Dziedzic-Boboli

Korekta: Beata Stadrzyński-Saracyn

Adres do korespondencji:

ul. Kurtyki 1, 02-676 Warszawa

Druk:

LEGRA Sp. z o.o. ul. Albatrosów 10c,
30-716 Kraków

Na okładce:

Rodzina Ulmów.

Na podstawie fotografii ze zbiorów Mateusza Szpytmy